

Jőjjetek

III. év

1950. május

4. szám

Az ifjuság

Isten-élménye

A szétszóratottságban sokszor felteszi az ember a kérdést magának: valóban van-e az Istennek az életünkkel célja, vagy pedig csak pelyvává könnyített és véglegesen szétszéleszt bennünket?

Megéljük-e az új építés otthoni örömét, vagy pedig a hírünk is úgy elvész, hogy a porunk felett sem emel majd főveget az utód, akit a nyomunkban újra csak kivernek?

De ha a halott anyagon túl a lélekben is hiszünk, akkor azt is hiszünk, hogy Istennél vak véletlen nincs. Az életünket Isten akkor is kimérte és meg is határozta, ha mi nem értjük is.

Aki a lélek magasabbrendűségét hiszi, az hiszi, hogy őbenne is van Istenből egy szikra. És aki ezt hiszi, az meg is tapasztalja, hogy az ő életét is belevonta Isten a maga tervébe. Aki az Isten érdekkörébe való tartozása felől megbizonyosodik, abban elkezdődnek a belső átélések. Az ember felől ehhez az szükséges, hogy a negatívumokból átlendítse magát Isten pozitívumába, és Isten elvégzi a többi. Ez a belsőleg kezdett út az, amit újjászülésnek hívnak biblikusan.

Sohasem szabad nagyra való vágyakozás nélkül az ifjuságnak élni! A legnagyobb fényességű történeti korok viszont mindig Isten legmélyebb megéléséről tettek tanubizonyosságot. Lehet-e hát ma is magasabb értékkel való telítődés? A nagy tettek való elválasztás a kegyelemtől is függ. Magunk felől mégis az a feladatunk, hogy próbálgassuk a kegyelemre való alkalmassálevést. Vállalnunk kell tehát a lelki és szellemi átfinomodást is, ha azt igényeljük, hogy velünk többet tegyen Isten. Akár a

Folytatás a 2. lapon.

Elnémul-e az Ige magyarul való hirdetése Ausztriában?

Az ausztriai Lelkigondozó Szolgálat további fenntartásának lelki-szellemi és anyagi alapjai

Ausztriai Lelkigondozó Szolgálatunk, amely öt teljes esztendőn keresztül hirdette az ausztriai menekült magyar protestánsoknak szóban és írásban Isten feddő, tanító és vigasztaló Igéjét, most, a hatodik év küszöbén döntő változások előtt áll. Isten után nem másokon, hanem rajtunk áll, hogy ez a változás milyen lesz.

Az Ausztriában maradók

Mindenki előtt világos immár, hogy most éljük a menekültség állapotából emigráció állapotába való átváltozás idejét. A kivándorlás, ha nem folyt is a megkívánt gyors ütemben, mégis sokezer ma-

gyar menekültet mozgatott meg, akik Európában vagy a tengerentúlon egy-egy új társadalom életútjába már többé-kevésbé bele is illeszkedtek. Ez a kivándorlási folyamat lassan befejeződéséhez közeledik, az új USA DP-Törvény lebonyolítása lesz talán utolsó nagy etappeja.

Az intézményes kivándorlás befejeződése után is lesznek magyar reformátusok, evangélikusok és unitáriusok, akik Ausztriában maradnak. Akár azért, mert nem akarnak tovább menni, akár azért, mert a kivándorlást lebonyolító szervek ilyen vagy olyan megkötése miatt nem tudnak kivándorolni.

A Lelkigondozó Szolgálat fenntartása egzisztenciális lelki szükséglet

Öt esztendő tapasztalatai bizonyágtévő módon megmutatták, hogy az Isten Igéjével való élés magyarságunk lelki életfenntartásának létfeltétele. Ha ehhez hozzávesszük a márciusi bregenzi konferencia szilárd bizonyágtételét arról, hogy „minden embernek elidegeníthetetlen joga Isten Igéjének anyanyelvén való hallgatása”, nyilvánvaló, hogy az Ausztriai Lelkigondozó Szolgálat fenntartása egzisztenciális lelki szükséglet.

A világiak szolgálatvállalása

E fenntartáshoz azonban a lelki igényen kívül szellemi és anyagi eszközök is kellenek.

A Szolgálat jövőjének lelki-szellemi problémája egészen egygyéolva. Ezzel azt kívánjuk mondani,

hogy a Szolgálat jövőbeni fenntartása elsősorban attól függ, hogy lesznek-e olyanok, akiket lelki aravalóságuk és szellemi felkészültségük az Ige magyarul való hirdetésére alkalmasokká tesz. Ma még nem lehet tudni, hogy a most Ausztriában szolgáló lelkipásztorok közül akár újonnan alapított tengerentúli magyar gyülekezetek hívása, akár más körülményeik miatt hányan fognak az elkövetkező hónapokban Ausztriából eltávozni. Mindenesetre bizonyos, hogy a már most is akut lelkészhiány csak fokozódni fog. Világiaknak kell majd az igehirdetés, az egész itteni egyházi munka oroslánrészét elvégezniük. Bizonyosak vagyunk, hogy vannak akik erre a szolgálatra való elhivatottságukat és az érte

Folytatás a 2. lapon.

A vezércikk folytatása.

magyarságunk felől, akár a keresztyénség felől tesszük fel a kérdést, e feladatainkhoz való nagy közösségi elindulásunk csakis egyénileg átélte Isten-élményünkkel veheti kezdetét.

Es aki az Istennel való közösségre rálép, nincs megállás annak számára! Az úgy jár az Istennel, mint a külső hullámkörök, amelyek folyton közelebsodródznak az ör-

vény középehez. S az Isten vonzá-sába belekerült ember az isteni tük-rözésből veszi újra elő a problé-máit. Az ifjuság is. Ha a mi szét-szóródó magyar ifjuságunk így cselekszik, remélhetjük, hogy e fiatalság nemcsak maga miatt kez-dett uj, friss, öröms életet, hanem kitükröződnek abból uj megoldások a magyarság és a keresztyénség és az emberi kultúra felé is! (K.J.)

A hivek áldozatkészségének első helyen kell állania

Erre vonatkozólag a bregenzi konferenciának mind ökuménikus memoránduma, mind menekültügyi határozatai megfelelő és világos utalásokat tartalmaznak. Bizonyosak vagyunk, hogy külföldi testvéreink azután sem fognak elfeledkezni rólunk. Bizunk abban, hogy Isten megsegít abban a törekvésünkben is, hogy a Szolgálatnak a létesítendő vállalkozások jelentős anyagi alapot biztosítanak. A hivek áldozatkészségének azonban első helyen kell állania. Nem akarjuk ismételné a bregenzi megnyilatkozásokat. Inkább hozzá akarjuk tenni azokhoz, hogy egyházi élet nem képzelhető el, nincs, a hivek anyagi hozzájárulása nélkül. Ezért mindenkinek, akinek tehetsége van hozzá, akinek állandó és rendszeres jövedelme van, természetesen kell tartania az egyházi munkára való adakozást. Ez a tétel áll azután nem csupán az ausztriaiakra, hanem azokra is, akik Ausztriából vándoroltak ki és új környezetükben már rendszeres otthonnal és jövedelemmel rendelkeznek. Visszaemlékezve arra az időre, mikor ők maguk is részesei voltak Ausztriában ennek a Szolgálatnak, s tudván azt, hogy a Jöjjetek-en keresztül tulajdonképpen még ma is részesei, éreznők kell a szeretetben való felelősséget e Szolgálat — amihez a Jöjjetek is szervesen hozzátartozik — jövőbeni anyagi fenntartásáért.

Hisszük, hogy itt és a tengerentúl hiveink megértik mind a hívó, mind a kérő szót. Hiszen tulajdonképpen saját ügyükben szól a hívás és kérés: mindnyájan együttmunkálkodók vagyunk.

„Élnémul-e az Ige...“ folytatása.

való felelősséget komolyan érzik. Kérjük is mindazokat, akik így éreznek, keressék minél hamarabb a kapcsolatot Lelkigondozó Szolgálatunk központjával, hogy megvethessük az ausztriai emigráns lelkigondozó szolgálat épületének alapjait.

Az eddigi segítség

Nem kevésbé fontos kérdés azonban az anyagi eszközök előteremtése sem. Utiköltségek, postaköltségek, lapelőállítás mind igen jelentős összegeket emésztnek fel, pedig ezek csak egy részét képezik a Lelkigondozó Szolgálat fenntartási költségeinek. Ezek fedezete mindaddig külföldi hittestvéreink keresztyén szolidaritásból fakadó áldozatkészségéből eredt. Az Egyetemes Egyháztanács, a svájci reformátusok és a Lutheránus Világszövetség vállalták ezt a terhet. Mimagunk, gyülekezeteink tagjai meglepően kis mértékben hordozták és hordozzák e terhet. Egy esztendő adományai, Sáfár-alapra

vagy Jöjjetek-re, alig néhány száz Schillingre rugnak. Szegénység, anyagi elesettség, munkanélküliség nem mindig helytálló ellenérv erre. Viszontellenérvként állanak ott ugyanis a táborok kázinóinak számlái. A szegény özvegy két fillérje, úgylátszik, mégiscsak örök jelenség marad: jónéhány olyan rendszeresen beérkező 1—2 Schillinges adományt tartunk nyilván, melyek küldőiről jól tudjuk, hogy a valóban nagyon kevésből adják.

Külföldi atyánkfiaiának segítségével csak ideiglenes. Egy részük már megszűnik a közeljövőben s valószínű, hogy mire megtörténik a teljes átváltás menekült állapotból emigrációba, vagyis mikor befejeződik az intézményes kivándoroltatás a különböző nemzetközi szervezetek által, megszűnik a támogatás legnagyobb része. Es ez az állapot igen hamar be fog következni. Erre az időre tehát biztosítani kell az Ige magyarul való hirdetésének folyamatosságát, vagyis a Lelkigondozó Szolgálat további fenntartását.

Magyar reformátusok Kanadában

Magyar egyházmegye, rádióistentisztelet, árvaház, biztosítóintézet, énekeskönyv az új Presbiteri Szövetség programjában

A kanadai magyar reformátusok lapjának, az „Uj Elet“-nek februári számából értesültünk arról, hogy az ontariói magyar református egyházak lelkészei és világi kiküldöttei az elmúlt év végén Hamiltonban tartott közös gyűlésén megalakították az ontariói Magyar Református Lelkészegyesületet s az ontariói Magyar Református Presbiteri Szövetséget.

E két alakulásnál is fontosabb az a határozat, melyet a Lelkészegyesület javaslatára a Presbiteri Szövetség elfogadott. Az ontariói Magyar Református Presbiteri Szövetség egyhangulag elhatározta, hogy a kanadai Presbiteriánus Egyház keretén belül ma-

gyar egyházmegyét alapít, az egyesült, evangélikus és baptista egyházak lehető bevonásával magyar nyelvű református folyóiratot ad ki és hetenként magyarnyelvű rádióistentiszteleteket tart. Ugyancsak elhatározták, hogy kanadai országos magyar református napokat rendeznek és Kanadai Magyar Református Egyesületet, református árvaházat, öregek házat és református biztosító intézetet szerveznek. A kanadai egyházak közötti szoros együttműködést és az amerikai magyar református egyházakkal való kapcsolatokat kiépítését is határozatilag kimondta a Presbiteri Szövetség. Javasolták egy-egy énekeskönyv kiadását is.

Protestáns táborigények az idegenlégióban

Mint igen sok magyar protestáns idegenlégióista is írta, a francia idegenlégióban eddig nem működtek protestáns táborigények. Most a németországi francia protestáns táborigények főfelügyelőjének, Marcel Sturm elszász-lotharingiai francia református lelkésznek javaslatára és előterjesztésére református és evangélikus táborigényeket küldenek a Marokkóban, Madagaszkáron és Indonéziában szolgáló idegenlégióista egységekhez is.

NYILATKOZAT

Számkivetésben élő magyar római katolikus és protestáns lelkészek kétnapi külön-külön elcsendesedés után Niederaudorf-ban 1950. március 1-én és 2-án együtt tanácskoztak a szétszórta magyarság lelki megmentésének kérdéseiről és az alábbi nyilatkozatot tették:

„Isten nevében ültünk össze, hogy krisztusi, magyar uton járó emberekként találkozzunk közös céljaink munkálásában.

Hiszünk az Egy Igaz Istenben, hiszünk Jézus Krisztusban, — aki Isten és ember egy személyben, — hiszünk a lélek halhatatlanságában, hiszünk az örökéletre vezető kegyelmi eszközök szükségességében, hiszünk a szellem felsőbbségében az anyag felett és hiszünk abban, hogy minden szenvedés az isteni gondviselés eszköze életutunkon az örök cél elérésére.

Magyarok vagyunk és felelősséget érzünk Hazánk és népünk jövőjéért. Ettől a felelősségtől indítva közösen és kölcsönösen elítéljük mindazt, ami gyűlöletet és ellentétet okozhat magyar és magyar között. Elítéljük minden szeretetlen harcot, mely céltalan és csupán az önző embertelenséget szolgálja. Elítéljük a lélekvásárlást mindnyájan és közös elhatározással küzdeni fogunk ellene sorainkban és soraink kívül. Ma közöttünk magyarok között nincs helye semmiféle vitatkozásnak, széthúzásnak, és ezért közösen a nagy magyar célért imádkozunk és dolgozunk számkivettségünkben. Sorainkban csak egyetlen utat járók

HIREK

Az Ausztriai Magyar Protestáns Lelkigondozó Szolgálat 1950 március hó 23-án Bregenzben tartott ökumenikus konferenciáján örömmel üdvözölte az ifjúság azon igényét, hogy munkaközösséget hoz létre a magyar evangéliumi ifjúság szolgálatára.

Ezt követően az Ausztriai Magyar Protestáns Ifjúságszolgálat 1950 április 3—8 között Zell am See-be egy konferenciát hívott össze. A konferencián Ausztria és Németország 14 helyéről az egyházi ifjúsági csoportoknak mintegy 30 kiküldöttje vett részt. A konferencia első részében a résztvevők csendesnapok jellelével lelki elmélyülésben gazdagodtak, második részében pedig a Magyar Evangéliumi Ifjúság Munkaközösségének az emigrációban való megalakulását készítették elő.

A magyar evangéliumi ifjúságnak eddig Ausztriában és Németországban működtek szervei. A mind fokozódó szétszóródást látva félős, hogy ifjúságunk elvesznék az evangéliumi világszemlélet számára, ha nyelvi nehézségeikkel, sok helyen kisebbségi helyzetükben minden lelki támogatás nélkül magukra maradnának azon évek alatt, melyek szükségszerűen eltelnek még mielőtt alkalmassá lennének a befogadó állam egyházi szerveibe való bekapcsolódásra.

„Krisztusnak szerelme szorongat minket” (II. Kor. 5:14), ezért s ebből eredően felelősséget érzünk az iránt, hogy ifjúságunk lelki szükségletei a továbbiakban is kielégítenek.

A konferencia résztvevői részletes tervezetet dolgoztak ki egy Magyar Evangéliumi Ifjúsági Munkaközösség kialakítására. E tervezetet már illetékes egyházi fórumok elé is terjesztették.

A SAARVIDEK új helyzetével kapcsolatban Dibelius németországi püspök kijelentette, hogy az államhatárok nem egyben egyházhatárok is. A saarvidék evangélikus gyülekezetei éppugy mint eddig, továbbra is a rajnavidéki evangélikus egyházhoz tartoznak. (E. P. D.)

AZ ESZAKAMERIKAI katolikus püspökök kérdésére a Vatikán a methodista, baptista, presbyteriánus és kongregacionális egyház szertartása szerint való keresztséget római katolikus egyház előtt is érvényesnek és elfogadhatónak állapította meg.

lehetnek: a magyar ut emberei.

Ezzel a szent elhatározással megyünk tovább szenvedő magyar Hazánk építésének útján és mindnyájan saját hitünk és Egyházunk kebelén belül, mint Egyházunk hűséges gyermekei szolgáljuk magyarságunkat.“

(41 római katolikus és protestáns lelképásztor aláírása)

Az ausztriai magyar protestáns menekültek ebben a konferenciában az igazi ökumenicitás első magyar bizonyágát látják és Isten iránti háládatossággal emlékeznek meg róla óhajtván a jövőben is e szellemben való együttműködést.

ÉDESANYÁM

Edesanyám, ma furcsa levelet írok Hozzád. Ma Anyák Napja van.

Valaha ilyenkor virágot adtam Neked és gügyögő versikével dicsertem életed áramló áldozatát. A virágot a boltban vettem, összepórolt pénzemen, a versikét a tanítónéni adta. Te meghallgattad szépen, szeliden mosolyogtál, talán egy kis pára is átfutott a szemeden. Mindenesetre — megcsókoltál és azután... Azután mentél a dolgozó után, én meg folytattam a megzavart játékot.

Anyám, én nem értettem ezt az egész komédiát! Hisz mindennap ott voltál nekem: naponta kóstolhattam láthatatlan jószágodat, sze-

lid szigorúságodat; minek volt ehhez kiöltözni s gügyögő versikét betanulni?

Ma... nincs a kezemben virág, Edesanyám, versikét sem mondok fel Neked. Bevallom, nem is vettem fel a legszebb ruhámat, kissé rendetlen és elnyűtt vagyok.

En, Anyám, amióta itt élek Nyugat ködében, nem ünnepek külön Anyák Napját. Miért is ünnepelek? Minden nap, minden órában érezlek és áldalak Téged. Minek ehhez kiöltözni, s gügyögő versikét betanulni? Minden nap, minden órában... Valami meleg áramlást érzek a véremben, halk cirógatás érinti szívemet, édes, szelid hang

lányul el bennem — Te vagy itt ilyenkor, Edesanyám, Te látogatsz meg magányos életemet.

Istenem, milyen jó is: nekem van anyám! Te megvagy még nekem! De gondold csak meg: hányan vannak itt árvák-fiatalok és öregek akiket hiába ér utól az Anyák Napja: örömtelen semmibe markolnak vágyaik!

De Te megvagy, Edesanyám, és most vállalnod kell az anyátlank feléd hulló szeretetét is! Ugye, megteszed, Edesanyám? Tudom biztosan: vállalod. Hiszen Te nem csak az enyém vagy, hanem mindnyájunké, akik itt, idegen ég alatt kallódunk, furcsa, érthetetlen nyelveket hallgatunk, akik itt végtelelenül és reménytelenül árvák vagyunk. Mert Te, Anyám, nemcsak személyes kapcsolatát jelentetted a

Meg nem alkuvó magyar protestánsok

A genfi *La Vie Protestante* cikke

A svájci reformátusság legtekin-
télyesebb francia nyelvű egyházi
lapja, a genfi *La Vie Protestante*,
jelentős cikkben foglalkozik Szol-
gálatunk bregenzi konferenciájával.

Egy rövid emberi élet alatt —
írja többek közt a svájci lap cikke
— nem láttuk-e az egyház képvil-
selőit prédikálni II. Vilmos császár
„Gott mit uns“-át, majd pedig alkalmazkodásukat a hitleri vagy
fasiszta rezsimhez? Másutt viszont
nem láttunk-e védeni bizonyos gaz-
dasági rendszereket egészen az
igazságtalanságtól duzzadó szélső-
ségekig, vagy ellenkezőleg kacér-
kodni olyan más rendszerekkel,
melyek Isten nem egy parancsola-
tával a legnyíltabban szembehe-
lyezkednek?

Az egyház, hogy el ne veszítse
kapcsolatát a tömegekkel, megki-
sértelt, mintegy önmagát megtagad-
va, engedményeket tenni a kor iz-
lésének, még akkor is, ha az ugyan-
csak magán viselte az emberi szel-
lem bélyegét.

Ennek a magatartásnak követ-
kezménye az, hogy az egyházak
egy-egy tagjainak meg nem alkuvá-
sában van valami rokonszenves és
tisztelgetet követelő, még akkor is,
ha maga sem mentes veszedelmes
hibáktól, melynek elsője a gőg.

Ennek a meg nem alkuvásnak je-
lentős megnyilatkozása volt a né-
met hitvalló egyház, melyet a ke-
resztyénséghez való aggódó hűség
hívott létre akkor, mikor az ország

közvéleménye nagy elítélvétel-
állapotában szenvedett. De ugyan-
akkor a templomok mégis nyitva
voltak, istentiszteleteket tartottak
és Németország látszólag keresz-
tyén terület maradt.

A *La Vie Protestante* a továb-
biakban emlékeztet arra, hogy a
német hitvalló egyházhoz hasonló
vallásos mozgalom keletkezett
ugyanaz időben Magyarországon
is. A háború befejeztével, midőn
Magyarország tűnni látta a nemze-
tisocializmust és a szabadság
nemzeti ujjászületés reménységét
ígérte, a német megszállást orosz
megszállás követte, a nemzetiszoc-
ialisták helyét kommunisták fog-
lalták el. Az eddig meg nem alku-
vóknak ismét választani kellett,
hogy alávetik-e magukat egy olyan
kormányzati rendszernek, amelyet
helytelenitenek, vagy pedig elme-
nekülnek-e a vasfüggönyön ki-
vülre.

Sok esetben, látszatból megal-
kuvókká lettek, készen megmenteni
mindent, ami megmenthető a ke-
resztyénségből egy olyan ország-
ban, melyet keresztyén ellenes
erők kormányoznak. Mások nem
akartak vagy nem tudtak megha-
jolni; ezek az emigrációban élő
magyar reformátusok, akik főkép-
pen Ausztriában és Németország-
ban vannak, néhányuk Svájcban is.

Ezek az emigránsok tartottak
március végén gyűlést Bregenzben,
ahol a menekülteknek nyújtandó

lelki-szellemi segítség súlyos prob-
lémáját tanulmányozták. A svájci
lap kiemeli, hogy a gyűlésen aktív
részt vettek az Ökumené képviselői,
valamint az osztrák hatóságok
képviselői is. Ez utóbbiak katholi-
kusok voltak, bizonyosságul annak
a mélységes keresztyén szolidari-
tásnak, amely a felekezetek külön-
bözősége ellenére is létezik.

A konferencia jellemző vonása
volt a keresztyén egyetemesség
hangoztatása. Ennek azért van kü-
lönös jelentősége, mert az emigráns
magyar reformátusok jól tudják,
hogy az ökumenikus mozgalom
ugyanúgy gondjaiban hordozza a
hazai protestánsokat is, reformátu-
sokat és lutheránusokat egyaránt,
akiknek más, de nem kevésbé ne-
hezen megoldható problémáik van-
nak.

Egy egyház nem teljesezhetik ki
az elszigeteltségben, még akkor
sem, ha az számára pillanatnyilag
parancsoló szükség is. De ugyan-
csak nem a körülményekhez való
feltétlen alkalmazkodásban sem.
Az egyház szerepe, hogy mindenek
ellenére hűséges maradjon Mesteré-
hez az e m b e r i mélységek megis-
merésében. Ezért kell mindig küz-
denie a veszedelmes megalkuvás
ellen, de ugyanakkor ügyelnie kell
a meg nem alkuvás kísértő vesze-
delmeire is.

Az emigráns magyar reformátu-
sok bregenzi magatartásuk által
megmutatták, hogy mind ennek
tökéletesen tudatában vannak. Csak
dicsérhetjük őket ezért — fejezi be
a *La Vie Protestante* figyelemre-
méltó cikke.

léleknek és vérnek, hanem az egész
magyar törzs elfogyhatatlan életét
is. Ezért vagyunk mindnyájunké. . .

Te vagy a fa, amely ma is és hol-
nap is rügyekbe mozdítja és gyü-
mölcsé érleli a magyarság örök
lelkét. Te vagy a fa, amelyet hiába
rugdosnak idegen, bitang viharok,
nem dül el, áll és — ad: hitet, remé-
nyt, jövőbe hajló bizakodást.

Te vagy a magyar csepp, amiben
örök fajtánk tengere él, Te vagy a
magyar másnap — megvert életünk
bátor és hitvalló folytatódása.

Te jelented számunkra a magyar
szó édes csengését, régi, jó szoká-
sainkat, a dalt, amit egykor énekel-
tünk, a jóság szelid simogatásait,
a megtartó biztatást ezekben a
sodró, vad időkben.

Nemcsak Téged szeretünk, A-
nyám, amikor szeretünk Téged, ha-

nem gyermekeinket és unokáinkat
és azoknak unokáit is szeretjük Te-
benned. Mint éj a hajnalba, úgy for-
dul át Benned a magyar tegnap
magyar holnappá, az elveszett múlt
megtalált jövővé.

Anyám, mi azt köszönjük most
Benned, amit nagyon szeretünk és
nagyon elvesztettünk. Az otthont,
a családot, a népünket, a tájat,
mindent, de mindent, ami megtar-
tó erő és továbbmozdító akarat.

Anyám, bocsáss meg, de már el-
homályosultak bennem drága vo-
násaid. Öt év, hat év távlatán át
más lettél: felvetted az örök Ma-
gyar Anya arcát. Gyakran látlak itt
is, ott is — más és más hajjal,
más és más szemekkel, más és más
külsővel. O, igen-gyakran találko-
zom Veled. Van úgy, hogy be kell
mutatkoznom, de mikor ráhajlok a

kezedre, érzem, hogy megsimoga-
tod a hajamat. . . Mert: a fiad ta-
lálkozott Veled, egyik fiad a sok,
bolyongó árva közül.

Ugy-e, megbocsátod, Anyám,
hogy odaadtalak Téged, hogy szét-
osztottalak magányos testvéreim
között? Ugye, vállalod értük is
szent anyaságod áldozatait? Ugye,
nekik is letörölöd a könnyeiket, ha
kicsordul belőlük a fájdalom? Ugye,
Magadhoz öleled őket, ha rejtett
veszélyek ólálkodnak körülöttük?
Ugye, virrasztasz az álmuk fölött,
és letörölöd homlokukról a gondok
lázás veritékét?

Es, ugye, Anyám, ha találkozol
valahol egy didergő magyar szív-
vel, lehajolsz hozzá és megcsóko-
lod? Hadd melegedjék meg sze-
gény a Te örök szereteted által. . .

(k. n. m.)

Svájci levél a bregenzi Ökumenikus Konferenciáról

Kedves Barátom!

Megkaptam leveledet, amelyben azt kérdezed, hogy nekem, mint svájci résztvevőnek, mi volt az élményem a bregenzi ökumenikus konferencián.

Élményemet a konferencia memorandumának következő mondatával tudom legjobban kifejezni: „A világ különböző államaiban szétszórta magyar protestánsok sora alakítja ki evangéliumi közösségeiket és ennek során mindinkább érzik a szükségét annak is, hogy egy nagyobb lelki egységhez egyenfokú félként hozzátartozhassanak.”

A konferenciának ebben az óhajlásában számomra az az élményszerű, hogy menekült protestáns magyarságunk mint külön egész jelentkezik. Ez azt jelenti, hogy nemcsak mint keresztyének kérjük bebocsáttatásunkat a nagy ökumenikus családba, hanem azt kívánjuk, hogy a Világtanács származásunkból és múltunkból folyó sajátos adottságaink tiszteletbentartásával adoptáljon minket. Ez az óhajlás azt a felelősségérzetet ébresztette fel bennem, amit a svájci szellemi életnek az általános humánus szolgálatára vonatkozó megnyilvánulásai, valamint egyéni menekültsorsomnak másirányú problémái homályosítani kezdtek. Ismét megfeszültek bennem azok a szálak, amik multamhoz és néptünk multjához fűznek s újra tisztán érzem, hogy szabálytalanul küzd az, aki elhagyja születésével kapott utravalóját.

A konferencia idézett óhajlása egyébként olyan problémát vet fel, ami messze meghaladja egyéni élményem súlyát és a Világtanácsnak az Igéhez hű döntését kívánja.

Az ökumenizmus Krisztusban való egységet, tehát integrálódást jelent. Amikor mi, mint emigrációban élő protestáns magyarok egységként jelentkezőnk, ez a mi részünkről ökumenikus természetű megnyilatkozás (feltéve, hogy egységünk tényleg Krisztusban való), a Világtanács azonban különállásra, tehát differenciálódásra irányuló törekvésnek tekintheti.

A kérdést tömören a következőképpen fogalmazhatjuk meg: Joguk van-e az ökumenikus munkából részt kérő menekülteknek, mint AZ EGYHAZ építésére jelentkező munkásoknak nemzetiségükhöz ragaszkodni, vagy semlegessé kell-e

válniok multjukkal szemben azoknak, akik komolyan kívánják venni az Igének „mindenek egyek legyenek” parancsát? A kérdést azonban fordítva is meg kell fogalmazni: a Világtanács joggal kitérhet-e a nemzetiségi egységként jelentkező keresztyén közösségnek az ökumenikus családba való adoptálása elől, vagy akkor marad-e hű az Igéhez, ha a felvételre jelentkezőnek egyedül csak evangéliumi hajlandóságát vizsgálja, függetlenül attól, hogy azok sajátos kulturájukkal, vagy anélkül kívánnak-e AZ EGYHAZ építésében részt venni?

Az ökumenikus mozgalom célja: Jézus Krisztus családfősege alatt egy családba fogni össze a különböző elnevezésű keresztyén egyházakat. Itt felmerül a kérdés, hogy milyen a viszony az ökumenikus mozgalom és a nemzetiségi hovátartozás között.

Az, hogy valamilyen néphez tartozunk, történeti tény. Társadalmunk jelenlegi fejlődési fokán nincs valamilyen magasabbrendű általános társadalom, hanem magyarok, franciák, angolok, és más egyéb történeti népek vannak. Hagyományosai vagyunk annak a szellemi hagyatékunk, amit ezek a történeti népek őriznek. Sajátos kulturánk, — ezen belül különösen anyanyelvünk, — személyiségünk része; néptünk multját sorsként hordozzuk magunkkal. Imádságunk anyanyelvünkön lesz igazán őszinte, igehirdetésünk képei akkor állnak igazán közel hozzánk, ha multunkból származnak, Istenhez való törekvésünk akkor tud igazán elmélyülni, ha a magunk módján vé-

gezhetjük. Aki tehát nemzetiségünk elhagyását kívánja, az attól az esz-köztől kíván eltávolítani bennünket, amelyik megkönnyíti Istenhez való közeledésünket.

Ezen felül vallom azt is, hogy helytelenül értelmezi az Igét, aki a születésével adott nehezebb küzdőteret kényelmesebbel cseréli fel és nem azt tekinti jövőbeli kötelességének, hogy a megrongált szülői hajlékot felépítse. Az a zsoltár, amit a rabságot szenvedő zsidók Babylon vizeinél énekeltek, bennünket is kötelez.

Az elmondottakat magunkra, protestáns menekült magyarokra vonatkoztatva, teljes mértékben egyetértek tehát a memorandumnak azzal a kívánságával, hogy a protestáns menekült magyarság mint egység kér részt az ökumenikus munkából. Ezzel nem fut meg Istentől kiszabott sorsa elől és beáll a népek felett álló egyetemes Keresztyén Anyaszentegyház építőinek sorába.

Kedves Barátom, örülök, hogy e néhány gondolatot előtted papírra vethettem. Társadalmunk zürzavarának véleményem szerint az az egyik oka, hogy sokszor különféle értünk azonos fogalmakon, sokszor pedig helytelen az értékrendünk. Célnak tekintjük az esz-közt és eszköznek a célt, kegyes szólammal leplezzük a dezertálást és a könnyű győzelmeket erénnyé avatjuk.

Ha úgy gondold, hogy e szerény levelemmel egy parányit is szolgáltam, máskor is szívesen írok.

Sokszor ölel barátod:

László.

1900 évvel ezelőtt jött Pál apostol Európába

Idén lesz 1900 esztendeje annak, hogy Tamás apostol India földjére lépett. De ugyancsak pontosan 1900 év választ el bennünket egy másik eseménytől is, mely mireánk, európai keresztyénekre nézve még sokkal nagyobb fontossággal bír: Krisztus után 50-ben érkezett meg Görögországba Pál apostol és kezdte meg ezzel az evangélium hirdetését azon a föld-részen, melyen a számszerű arányt tekintve ma is a legtöbb keresztyén él és ahol a szeretet tanítása a legmélyrehatóbb változá-

sokat idézte elő szellemtörténeti tekintetben.

A genfi La Vie Protestante ismertette a görögországi orthodox egyház hivatalos lapjában Bratsiotis professzor tollából megjelent felhívást, mely felveti a gondolatot, hogy a Pál apostolra való emlékezés jegyében legyen az 1950-es esztendő az evangelizáció esztendeje. A genfi lap ehhez még hozzáfűzi, hogy ez valóban a legjobb módja lenne egy „Szentév” megünneplésének a keresztyénség részéről és leghivebben tükrözné annak a szellemét, akinek emlékét akarjuk 1950-ben különösképen is megünnepelni.

Ökumenikus Katekizmus

A németországi keresztyén egyházak munkaközössége megbízásából a frankfurti ökumenikus központ, az ökumenikus gondolatnak a német evangéliumi keresztyén-ség köreiből való népszerűsítésére kiadta az „Ökumenikus Katekizmust”. Hatvan kérdésen illetve azok feleletein keresztül az ökumenikus mozgalom történetéről, céljáról, szervezetéről és németországi fejlődéséről akarnak általános bevezetővel szolgálni. Ugyancsak a frankfurti ökumenikus központ kiadásában jelentették meg az „Ökumenikus Mozgalom 1932—1948” című írást, mely az előkészítés éveinek történetével együtt az amsterdami világszinatról és az elmúlt évek nagy ökumenikus megnyilvánulásairól ad számot.

Ökumenikus Intézet

Az Egyházak Világtanácsa Chateau de Bossey-ben, a genfi tó partján Ökumenikus Intézetet tart fenn. Az intézetnek rendkívül sokoldalú, a gyakorlati életnek szinte minden területére kiterjedő munkássága tükröződik annak 1950. évi programjában. A tudomány különböző ágainak művelőit, a legkülönbözőbb foglalkozások képviselőit hívják ide össze, hogy az egyes egyházak képviselőivel karöltve tanulmányozzák az egyes kérdéseket és tárják fel a kapcsolatot életünk problémái és az örök isteni igazság között.

Az egyes összejöveteleket vagy maga az intézet rendezi, vagy pedig az Ökumené más tagozatainak engedi át helységeit erre a célra. Így ez év folyamán Bossey-ben találkoztak vagy találkoznak a Keresztyén Diákvilágszövetség vezetői, a nyugat-európai református egyházak képviselői, itt tartja egyik konferenciáját az Ökumené végrehajtóbizottsága, a különleges női egyházi munka kérdéseit vizsgáló albizottsága, egy másik alkalommal pedig az Ökumené főtákarának meghívására itt találkoznak az őket közösen érdeklő kérdések megvitatására a Genfben működő különböző nagy nemzetközi szervezetek képviselői.

Szerepel az intézet programjában ezenkívül még több „szakmai” konferencia, így a biológusok, a szociális munkások, orvosok és művészek is néhánynapos eszmecsereben próbálnak majd meg a hit világosságánál szembenézni hivatásuk nagy kérdéseivel.

MACARTNEY

A magyar nemzet jó hírnevének jelen századunkban egyik legjelentősebb hirdetője ő, aki harminc éves munkássága között igyekezett megismerni a magyar népet és utána vállalta a nyugati közvélemény előtt az érte való harcot.

Egyik oxfordi előkelő kollégium professzoraként egy emberöltő óta járja a magyarság multjának utjait.

Századunknak egy másik angol történészével szemben, a legnagyobb nyugati ellenszenv között is egyre hangosabban hirdette, hogy a dunavölgyi tájon belül van egy életképes nép, amely azonban százados elnyomatása folytán nem volt képes mind mai napig önmaga arcát megmutatni és értékeit kiteljesíteni.

Macartney Elemér történettudós könyveinek egész sorozatát írta meg, hogy egyrészt új kutatásaival a magyar öntudatot helyes irányba terelje és a magyarságnak dunavölgyi szerepét tudatosítsa, másrészt pedig a rosszul tájékoztatott Európát igyekezett bölcsőbb belátásra inteni. Macartney Elemér tulajdonképpen jóvátételt akart adni a magyar népnek azokért a megnem-

Mama

Már egy hete csak a mamára gondolok, mindig, meg-megállva. Nyikorgó kosárral ölében, ment a padlásra, ment serényen.

En még őszinté ember voltam, Ordítottam, toporzékoltam. Hagyja a dagadt ruhát másra, Engem vigyen fel a padlásra.

Csak ment és teregetett némán, nem szidott és nem is nézett énrám, s a ruhák fényesen, suhogva keringtek, szálltak a magasba.

Nem nyafognék, de most már késő, most látom, milyen óriás ő, szürke haja lebben az égen, kékítőt old az ég vizében.

József Attila

LIBANONBAN a keresztyének nagy többségben vannak. Az egymillió lakosból 800.000 a keresztyének száma. Ezek közül 600.000 hat különböző szertartású és szervezeti katolikus egyházhoz tartozik.

érdemelt és félreértett támadásokért, amelyet egy másik angol történész Scotus Viator, valódi nevén Seaton Watson követett el. Scotus Viator utja nem volt következetes, mert kezdetben, midőn a magyarországi arisztokráciával érintkezett, még magyar beállítottságnak tekinthető, de később éppen ezen arisztokrácia történetellenes magatartása miatt elfordult a magyar nemzettől és fennhirdette a magyar nemzet elnyomó politikáját és a bennünk való csalódása után fordult a nemzetiségek leghangosabb vezetőjéhez, a csehekhez, akiket a magyar nemzet helyett kívánt figyelmébe ajánlani az új rendezést tervező nyugat számára. Scotus Viator a csehekben és az általuk képviselt államkoncepcióban szinten csalódott, de ezt a csalódását már nem volt ideje jóvátenni és az újabb önrevíziót végrehajtani.

Macartney Elemér megirandó új munkájának adatgyűjtése céljából járja a magyar emigráció utvesztőit és igyekszik az élő kortársak adatszolgáltatásából rekonstruálni a magyar nemzet ama katasztrófáját, amely a nyugati totalizmus árnyékában és erős befolyásolása alatt zajlott le. Megtartott előadása során a történész objektivitásával és a magyar nép iránti kitartó szeretetével figyelmeztette emigráns kortársainkat a helyes ut követésére. Nem öngizolásra, de önrevízióra van szüksége a nyugati magyarságának. Rámutatott az angol közvélemény alakulására, amely határozottan kedvezően ítélte meg a magyar kormányzó és Teleki Pál magatartását, midőn ők a dunai kis népek önelvűségéhez híven igyekeztek népüket óvni a történelemellenes cselekvéstől.

Macartney Elemér egyre mélyülő magyarságszemlélete arra a tragikus felismerésre szeretne választ kapni és adni, amely azt tanítja, hogy a magyar nép nem tudott döntően saját sorsának irányítójává válni és mégis a nyugati közvélemény előtt oly gyakran esik kollektív ítélezés alá. Messzehangzóan kívánja kifejezni azt a felfogását, hogy a Magyarországon lezajlott harminc éves események egyáltalán nem tehető felelőssé a nép, mert ezek a vállalkozások nélküle, sőt ellene folytak le. A magyar nép és a fölötte elhelyezkedő

idegen szándéku uralmi rétegek nem tudtak egymásról, csak elszennvedte az emez „történetcsináló” veszedelmét.

Macartney Elemér atyánkfia hosszas tartózkodása során az ausztriai magyar protestáns vezetőkkel igen behatóan tárgyalta meg napjaink emigrációs problémáit és mindenre kiterjedő érdeklődéssel gyűjtötte egybe a hontalan magyarok mondanivalóit. Mélységes humánuma, a tudás horizontja és protestáns öntudata alkalmassá teszi őt arra, hogy a magyarság elfogadja nyugat követének és vállalja emberi magatartásának tanítását. Vállalja az önrevízió keresztényi és emberi szükségességét, hogy a mult tévedéseit jóvátegye és az emigrációban felkészüljön a magyar nép igaz szolgálatára.

(u. s.)

Spanyolország

SPANYOLORSZAG PROTESTANSAI ez év februárjában beadvánnyal fordultak Franco tábornokhoz, melyben a spanyol protestantizmus jogi védelmére megfelelő intézkedéseket kívánnak.

A SPANYOLORSZAGI protestantizmus helyzetének tanulmányozása céljából Dr. van der Linde holland református lelkész, az Egyháztanács titkára és Dr. Thijsen holland római katolikus lelkész Spanyolországba utaztak. Utjukról mindketten önálló tudósítást készítenek és elhatározták, hogy azokat közösen jelentetik meg.

A kínai missziók mai helyzete

A Hongkongban megjelenő „The Church” a kínai keresztény egyházaknak az új kínai népi demokráciában való helyzetéről azt írja, hogy ott ahol a keresztény vezetők, legyenek lelkészek vagy világiak, bátran bizonyosságot tesznek, nincs akadály munkájuk továbbfolytatásában. Bár több helyen próbálták egyes helyi kommunista vezetők a missziói tevékenységet megakadályozni, de az egyházaknak a Mao-tse-tung által ígért és szavatolt vallásszabadság igényének hangoztatására ezek is kénytelenek engedni. „Igaz, hogy az egyházi munkát új törvényekkel szabályozni akarják és jelentős változások fognak életbe lépni, de az egyháznak lelki és szellemi ereje az idő és a megpróbáltatások alatt megnőtt. Isten eszköze folytatja töretlenül munkáját”, — fejezi be a lap.

A Kínában működő protestáns misszionáriusok száma 2000 (ezek közül 1000 amerikai), akik döntő többségükben úgy határoztak, hogy Kínában maradnak és folytatják tevékenységüket.

Délamerikai evangéliumi ifjuság

William Keys lelkész, az Egyetemes Egyháztanács ifjusági osztályának amerikai titkára egyhónapos utja alkalmával meglátogatta a dél-amerikai evangéliumi ifjuság szervezeteit. Visszatérése után megállapította, hogy bár az evangéliumi ifjusági szervezetek az erőszak, türelmetlenség szinte elháríthatatlan akadályokat gördít az utjába, mégis ezek a szervezetek minden

nehézség ellenére vállalják az ökumenikus munkát. Az ökumenikus gondolat jegyében rendezik meg a jövő év nyarán a délamerikai evangéliumi ifjuság összes szerveinek bevonásával a rio de janeirói ifjusági konferenciát. Ugyancsak a délamerikai evangéliumi ifjuság rendezi a guatemalai, kubai és porto ricói nyári táborokat is.

Nemzetközi tanácskozás — és néhány üres szék

Az egyik nagy amerikai protestáns egyház képviselőjében nemrég Európában járt Dr. Koch hazatérve ezt mondotta az európai helyzetről: „Az a benyomás, amit európai utam során szereztem az ottani állapotokról, mindennél erősebben éreztem velem a közös fohászokodás sürgős szükségét. Az ember valakivel leül a tárgyalóasztalhoz, hogy a szervezetünkben képviselt országoknak nyújtandó segítségről tanácskozzék, ugyanakkor pedig látnia kell azokat az üres székeket, amiken olyan országok képviselői kellene hogy üljenek, ahová mi nem látogathatunk el és ahonnan nem érkezik hozzánk olyan látogató, kinek utazását normálisan elő lehetne készíteni. Nem kellene-e ilyen körülmények között az egyháznak szót emelnie azért, hogy ezeket az emberkéz emelte sorompókat áttörjék?”

Amit az egyén és a társadalom elmulaszt orvosolni, azt ártatlanok vérével gyógyítja a kegyetlen idő.

Repülő misszionáriusok

A mai kor misszionáriusainak a legmodernebb közlekedési eszközöket is igénybe kell venniük, így magát a repülést is. A chicagói Moody Biblia Intézet jövődö misszionáriusait az intézet saját repülőterén képzik ki pilótáknak, rádiósoknak és mechanikusoknak. Ugy is nevezik őket: „repülő misszionáriusok”. A repülőgép segítségével teszik lehetővé azt, hogy sokszor heteket jelentő utak megtakarításával aránylag csekély számú misszionárius igen nagy terület missziói, orvosi és gyógyszerészeti szolgálatát láthassa el.

Külföldiek a baseli theológia menzáján

A baseli theologia menzájának 105. évi jelentése közli az 1949. évi tagok számát és nemzetiségi elosztását. A 27 theologusból 8 volt svájci, 1 amerikai, 3 német, 1 finn, 3 francia, 2 holland, 1 olasz, 1 norvég, 2 osztrák, 2 romániai (Erdélyből), 1 kanadai, 1 svéd és 1 magyar. Igen szép ökumenikus gondolkodást árul el a svájci theologusok ama cselekedete, hogy idegen nemzetiségű theologus társaikat a szünidőre saját családjukhoz hívták meg.

Elváltak egyházi házassága

A vaud református nemzeti egyház zsinatán foglalkoztak a házasság, különösen pedig az elváltak újbóli egyházi házasságkötésének kérdésével. Egy lelkési csoport ugyanis, bibliai alapon támadta azt, hogy az elváltak még egyszer részesülhessenek újbóli házasságkötésüknél egyházi áldásban.

A zsinat leszögezte, hogy nem az egyház, hanem Isten az, aki a házasságot megáldja. Az eskető lelkész csak kéri Istent, hogy áldja meg az esketett párt. Az egyház feladata ezt a házasságot védeni és az evangélium szellemében megtartani. Nemcsak a lelkész, de az egyháztagnak közös feladata, hogy a házastársaknak egymás megértésében és szeretetében segítségére legyenek.

Mivel nem lehet esetleg ártatlankat sújtani az egyházi áldás megtagadásával, a zsinat kimondotta: Bíró csak Isten lehet, tehát az egyházi áldás kérését — az első házasság esetében is — a jövődö házastársak lelkiismeretére bizza. Ugyancsak a lelképásztorok lelkiismeretét teszi függővé az egyes házasság megáldását vagy annak visszautasítását is.

A NAGYBRITANNIAI MORVA egyház csatlakozott az ökumenikus mozgalomhoz. Az Egyetemes Egyháztanácsához tartozó különböző protestáns és orthodox egyházak száma 156, negyvennégy országból.

A finnek erős hite

A finn belmissziót érzékeny veszteség érte Karéliának Oroszországhoz történt csatolásával. Itt volt ugyanis munkásságának központja Sortavala városában. Biblianyomdáját, diakonissza-otthonát, gyermek-és aggok menhelyét vesztette itt el. A finnek most az ország belsejében láttak hozzá, hogy ujjáépítsék intézményeiket. Eleinte csak bérelt helyiségekben folyt a munka, de szívós szorgalommal ma már elérték, hogy bizonyos mértékben megindulhatott a bibliák nyomtatása. Az új diakonissza-otthon alapkövét tavaly rakták le, ez év végére már készen is áll az új épület. Ebben az ujjáépítő munkában is északi testvéreink erős hitének, fáradhatatlanságának és alkotó szellemének újabb bizonyítékát látjuk.

Mélyreható és tartós társadalmi reform csak a keresztyén ethika testvériségen alapuló tanítása által és oly emberek segítségével lehetséges, akik a politikai viszonyok kialakításánál is elismerik Isten tekintélyét — írja a finn szociáldemokraták lapja, a vallásoktatás tervezett megszüntetésének a párt programjából való törlése kapcsán.

Salzburgi istenisztelek

Virágvasárnap óta minden vasárnap Salzburg-városban is tart Szolgálatunk isteniszteleket a Schwarzstrasse 25 sz. alatti evangélikus gyülekezeti teremben. Az isteniszteleket minden vasárnap délelőtt 11 órakor kezdődik.

Lelkigondozó Szolgálatunk Gazdasági Osztálya

uj életének felépítésében is segítségére kíván lenni.

Eszak-és Délamerika, Ausztrália, Kanada ugyszintén az európai államokban letelepedett magyarok kereskedelmi kapcsolatainak kiépítését díjtalanul végezzük. Közölje kapacitását vagy szükségait valamint hogy képviselést átad vagy vállal és milyen szakmában? Cim: Bregenz, Belruptstraße 8.

Lelkigondozó szolgálatunk Központi Irodájának címe: Bruck a. d. Glocknerstraße, Postf. 9, Land Salzburg.

Az ige fényénél

„Simon, Jónának fia, szeretsz-e engem? Monda neki: Igen, Uram; te tudod, hogy én szeretlek Téged.”

(János 21,16).

Péter a Nagypéntekre virradó éjszakán a főpap udvarán a szolgák kérdéseitől megrettenve, háromszor megtagadta Jézust, mondván: „nem ismerem ezt az embert.”

Ugyanez a Péter a feltámadás után a Genezáret tavánál Jézus három szelid kérdésére erős bizonyossággal felel: „Tudod Uram, hogy szeretlek Téged.”

A két esemény között áthidalhatatlan feszültséget érzünk.

Valóban érthetetlen lenne a bizonyágtévő Péter, ha a két kép között nem állana ott egyrészt a kakas kukorékolása után a főpap tornácában zokogó Péter, kit kétségbeesetten kínoz az, hogy a nagypénteki elbukás emlékével kell itélre mennie, másrészt, ha nem ragyogna fel a végén a megváltó kereszt és az üres sir.

Péter sorsában magam és nemzetem sorsát látom.

Nagypénteki bukásában itéljük el magunkat s a Genezáret-tavi bizonyágtéves, jóvátétel lehetősége számunkra is az új élet, a feltámadás ígérete.

A bűn és büntetése feszültségben égünk, kinlódunk, amikor úgy látjuk, hogy emberileg nincs kiút, amikor a „józan mérlegelő” magunk, nemzetünk, sőt az egész világ pusztulásának látomásával rémit.

Péterként mélyre rántott nagypénteki bukásom. Elbuktam. Megtagadtam Jézust. Szóban, én is azzal, hogy: „nem ismerem ezt az embert”, épp annyiszor, ahányszor kínosnak tartottam Róla bizonyágot tenni az emberek előtt. Megtagadtam tetteben, mert botránkozásnak köve lettem. Mert szeretet annyiszor nem volt bennem: s így ürességgel tagadtam meg Őt. Most súlyos íga alatt remegek, milliónyi Péter-testvéremmel együtt sirunk végzetes bukásunk felett. Vagy világgá szóródva érzem, hogy bárhová futok is, a bukás büntetése mindenütt utólér, s rettegek, hogy ma már sehosem biztos nekem.

Elbukott nemzetem. Megtagadta Jézust. Szóban és írásban a fórumokról is hirdette: „Nem ismerem ezt az embert,” kész volt éljent kiáltani ilyen és olyan Krisztus-gyalázóknak. Megtagadta tetteben: a hazában nem volt otthona népünknek, a szeretet osztó igazsága helyett annyi rossz sáfár dus asztalától távol. Ehezö milliók dideregtek. Így tagadtuk meg a szeretet Istenét. Nemzetünk bukásán sirva nagypénteki látomásunkban annyi éven át szenvedett nemzetünket már a sirban látjuk.

Magunk és nemzetünk sorsát jóvátehetetlennek, menthetetlennek gondoljuk, helyzetünket emberileg megoldhatatlannak. Bukásunk következménye csak pusztulás lehet.

Emberileg.

De épp az emberileg gondolkozó, elbukott, őt megtagadott emberért halt meg Krisztus, s dicsőült feltámadása a bűnt bánó, bukásán siró Péterek szabadítása lett. Mert Krisztus halála jóvátette mindazt, amit a mi életünk elrontott.

Feltámadása után Krisztus a bukásán siró, bűnt bánó, keresztest elfogadó, feltámadást hívó élé állva szeliden, nem szemrehányóan, hallált és ítéletet szólva, hanem úgy, mint aki mindent tud, ami azóta történt velünk, egyszerre ott kezd: „... szeretsz-e engem?”

„Te tudod Uram, hogy szeretlek Téged.”

És életünk Krisztus ihletéből most már állandó jóvátétel lesz. Ahol sötétség van, oda világgósságot viszünk, ahol fájdalom, oda enyhítést, a szükségben segítsé, az elhagyottnak társ, az Istentől elszakasztottnak Hozzá vezető apostol leszünk, ahol halál ott élet, ahol hallgatás, ott bizonyágtételt.

S a nemzet felöl a nép millió Pétere tesz bizonyágot a Nagy Jóvátévő kérdésére: „Te tudod Uram, hogy szeretünk Téged, életünket, nemzetünk épületét evangéliumodra építjük, az új élet termése végre népünké lesz, s a szeretet mértékével oszt majd az élet...”

Boldog a nép, melynek élete ezt a vallomást erősíti meg: „Te tudod Uram, hogy szeretlek Téged.”

Kivándorlás Uj-Zélandba

Egy Uj-Zélandba kivándorolt magyar református testvérünk közölte, hogy az ujjélandi presbyteriánus (református) egyház hajlandó tíz magyar református családnak munkaszereződés meghívást küldeni. Az akció lebonyolítására Lelkigondozó Szolgálatunkat kérték meg. Így azok, a legalább is tulnyomó részben református családok, akik Uj-Zélandba szeretnének kivándorolni, küldjék be haladéktalanul jelentkezésüket Központi Hivatalunkhoz. (Bruck / Glocknerstr., Postfach 9.) IRO tagság és jó egészségi állapot követelmény. Beküldendő adatok: név, születési hely

és idő, foglalkozás illetve tanult mesteriség. Igen kérjük mindazokat, akik jelentkezni kívánnak, hogy azt azonnal tegyék meg, mert május 15-vel a jelentkezéseket lezárjuk és továbbítjuk Uj-Zélandba.

JÖJJETEK

Az Ausztriai Magyar Protestáns Lelkigondozó Szolgálat hivatalos lapja Kiadóhivatal: Bregenz, Belruptstraße 8 Druck von Felizian Rauch, Innsbruck.

Für den Inhalt verantwortlich:
Dr. Harsányi András

Extract from the church-periodical

" J Ö J J E T E K "

3^d year

May number 1950

In this issue utterance is given to the Hungarian Protestants of Austria determination to live and at the same time to their anxiety about their possibilities. The congregation is startled on becoming aware of the fact that in the sixth year after the war, it is not yet able to assure the preaching of the Gospel in its own language by means of its own. These exiles have not yet attained to the possibility of choosing their work freely they are still outcast branded DP-s for whom general human right exist on paper.

Should Christian solidarity be exting? It is not. And we can testify that it has healed and is still healing many a wound. But wounds there are in great number and the readiness to give of our self sacrificing foreign brethren is diminishing which is easily understood.

Immigration is progressing. our brethren are leaving continually ... i.e. to say: the pick of them. The intelligentsia with its more delicats physique, the sick and ~~aged~~ aged are left. They keep murmuring: "Our trust is in Thee..." while they await a quite decease with a resignation reminding one of that experienced in the ill-famed concentration-camps.

This is the mood of the Hungarian Protestants in Austria in Spring 1950. The S.O.S. cry of our article: "Will preaching the Gospel in Hungarian cease in Austria? springs from this mood and exhorts the financially disabled Hungarian refugees to rally to the battle-line and to contribute their dimes so that when outside assistance comes to a stop on June 30th, 1950 we may be able to continue our church work and the well known and beloved articles of "Jöjjetek" should still be read by our wide-scattered brethren in their mother tongue.

Protestant and Roman-Catholic

unity was proved by 41 Hungarian Rom.C. pristers and protestant ministers on their common conference in Niederaudorf where thea all accepted the following declaration: "we believe in one God, we believe in Jesus Christ - God and man in one - we believe in the immortality of the soul, we believe in the necessity of sacraments as means of grace, we believe in the superiority of the spirit over matter and believe that every suffering is a means of Divine providence to speed us to our eternal goal... we condemn every uncharitable strife ... we condemn the traffic of souls..."

One of our Swiss contributors in his appreciation of the Bregenz conference sees the significiant task of the H.P.S. in "ustria in the service of

ecumenic cooperation. -

Studying the question of forming groups according to the respective mother-tongues he concludes: "whoever wishes us to abandon our nationality wishes to remove us from the means of approaching God ..."

Analysing the problem of the future attitude

youth,

another Swiss contributor devises very beautifully and clearly what is to be done and shows it to be essential that youth should live with a striving for higher things. so that man "should rise to the positive Divine from all that is negative..."

The constitution of a Working Community, of Evangelical Youth

has been planned and traced by one of the common conferences of the Hungarian youth of Austria and Germany at Zell a/See as a new proof that this sorely tried youth wishes to live and to work for its faith.

A translation of the long article in

La Vie Protestante

on Hungarian Reformed refugees is also published in "Jöjjetek". It speaks of the conciliatory attitude of the Church, drawing a parallel with that demanded by national socialism and communism and establishes that task of the Church is to remain faithful to her Master in spite of all, in the perception of human depths. It must therefore struggle against every kind of dangerous compromise.

The Hungarian Protestants have shown by their attitude in Bregenz, that they are fully aware of all this. They deserve all our praise."

The visit in Austria of

Macartney,

the Oxford professor English Historian, well known by Hungarians is reported in "Jöjjetek". It may suffice to say of Macartney that he strove and still strives with absolute objectivity to give us satisfaction for the undeserved and misunderstood attacks directed against us by another English historian Scotus Viator (Seaton Watson) The leaders of our Service discussed the Church-problems of our immigration thoroughly with him.

My Mother

is the title of the short story written for "Mother's Day" by our well known contributor. Here are two sentences from it: "But you are not mine only you are the mother of us all, who are thrown about here under in foreign lines hearing unintelligible strange languages, who are hopelessly and endlessly orphaned here ... and isn't it Mother if you come upon some shivering Hungarian heart, you will stoop to it and kiss it, to warm the poor thing by your eternal love..."

A Scripture explanation (John 21,16) beside these articles in a rich choice of "Jöjjetek" contains ecclesiastical news, lending the colour to the Hungarian Protestant Emigrants' Church Messenger, threatened with having to stop being published.

Published in BREGENZ (Austria), Belruptstr. 8.

Our representatives abroad are:

- in Switherland: Dr. Ladislav KUPA, La Capite 164, Geneva
- " the U.S.A. : George GOMBOS, 1403 Smith Rd, BELLINGHAM, Wash.
- " Canada : Rev. Győző ORTH, 724-8 Ave. 8, LETHBRIDGE, Alta,
- " South America : Ing. Gábor TOTH, 50 rue Matto Grosso, SAN-PAOLO,
Dr. Kálmán PATZ, Virrey Elaguer y Felu 2643, BELGRANO/
Buen. Air.
- " Australia : Daniel KOBZA, INDOOROOPILY-Brisbane, Queensland.